

Opphavsrett

ADVARSEL!

Denne power-point presentasjonen er utarbeidet av Jan Syversen som har copyright til materialet.

Du kan bare anvende dette til bruk i egne studieformål som ORS kursdeltaker – herunder ta utskrift av plansjene til samme formål.

Velkommen til ORS-seminar

**Opplysningsplikt,
tilleggsskatt og
bevisavskjæring**

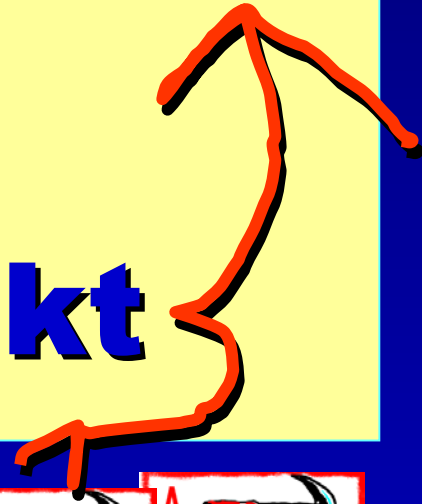

**RIKTIG og RETTFERDIG
Skatt!**

1

Skattyters opplysningsplikt

1.1

Hovedregelen

Opplysningsplikten påhviler skattyter

Ligningsloven § 4-1:

**"1. Den som har plikt til å gi opplysninger etter dette kapittel, skal bidra til at hans skatteplikt i rett tid blir klarlagt og oppfylt."
+ plikt til å gjøre LM oppmerksom på feil ved ligning/skatteoppgjør**

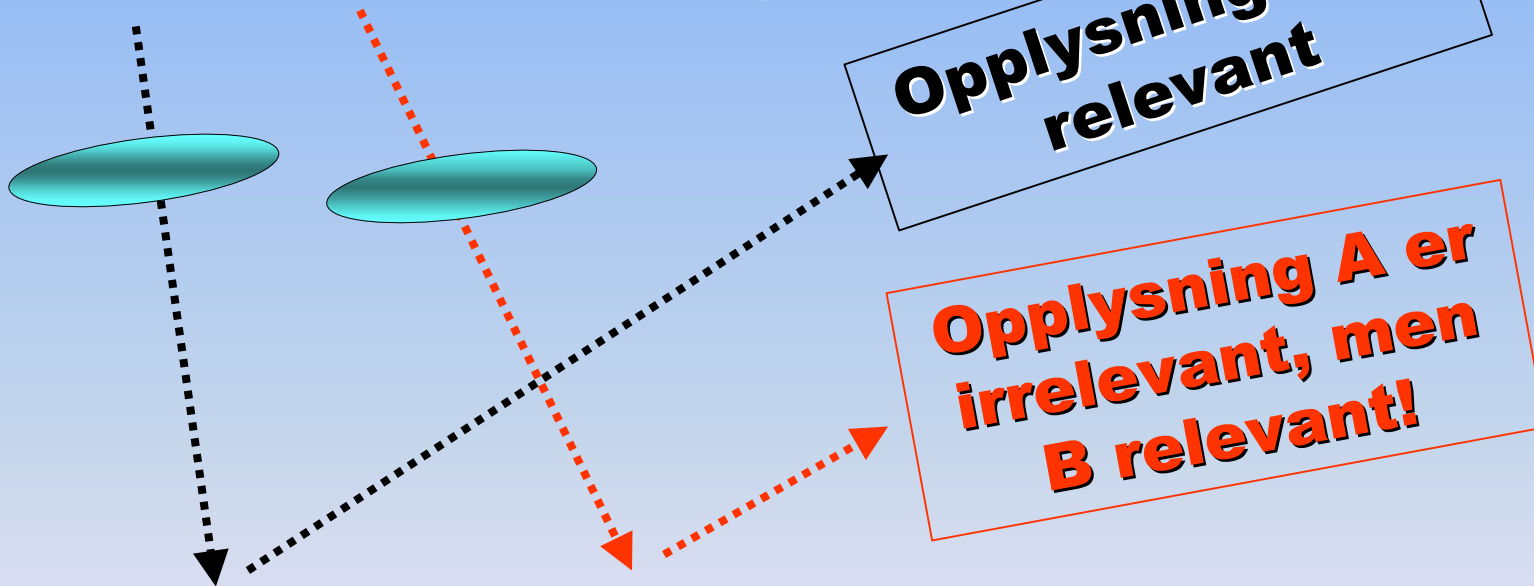
Altså en generell opplysningsplikt for s/y som har selvangivelsesplikt m.v.

Ubegrenset opplysningsplikt ?

1.2

Hva er uriktige opplysninger – avhengig av riktig rettsanvendelse

Rettsanvendelse lovtolkning

**Faktumsiden – hvilke fakta må det
opplyses om ? A, B, C, D, E, osv.**

HRD: Nielsens dødsbo - realisasjonsbegrepet

Transaksjon 1

Sønns AS

Kjøp
3,3 M

Far

Transaksjon 2

Far

Salg
1.200

Sønn

Realisasjon?

HØYESTERETT (FORTS):

- *Tilleggsskatt opprettholdt*
- *Hvorfor?*
Ikke gitt opplysninger om:
 - a) salg til sønn og*
 - b) omsetnings-verdi å gavetidspunktet*
- *Altså:*
Uriktigelufullstendige opplysninger

1.2

Hva er uriktige opplysninger: LM's undersøkelsesplikt av betydning?

Rt. 1992 s. 1588 (Loffland):

"Etter min mening må bestemmelsen forstås slik at toårsfristen gjelder der skattyteren har gitt alle de opplysninger man etter en objektiv vurdering finner at han burde ha gitt. Er det gitt opplysninger som gjør at ligningsmyndighetene må anses å ha fått tilstrekkelig grunnlag for å ta opp det aktuelle skattepøsmål slik at de gjennom adgangen til å skaffe seg ytterligere opplysninger vil kunne få et tilstrekkelig vurderingsgrunnlag, bør opplysningene i utgangspunktet anses tilstrekkelig til at toårsfristen får anvendelse"

Er Rt. 1997 s. 1430, Elfdommen i samsvar med Lofflanddommen?

Særlig opplysningsplikt for kompliserte/vanskelige tilgjengelige forhold?

Sml. Rt. 1995 s. 1883 (Slørdahl)

2

Sanksjoner: Tilleggsskatt m.v.

2.1 Tap av klagerett, når?

**Ikke levert s/a, næringsoppgave,
utenlandsoppgave, *Lignl. § 9-2 nr. 6 a***

Feil selvangivelsesform – *Suyed-saken SkN 2001 s. 857*

**Unnlatt å besvare konkret forespørsel fra LM, §
*9-6 nr. 6 b***

**Unnlatt å medvirke til undersøkelse – § 4-10,
§ *9-6 nr. 6 c***

2.2

to eller ti års rettingsfrist

**URIKTIGE ELLER UFULLSTENDIGE
OPPLYSNINGER, *Lignl. § 9-6 nr. 1 og nr. 3 a***

10 år

**Å unnlate å gjøre oppmerksom på feil
ved ligningsoppgjør anses som
uriktig/ufullstendig opplysning, Rt. 1999 s. 1980
(SkN. 2000 nr. 1-2 s. 13, Møller)**

10 år

**Uriktig/ufullstendig bare i relasjon til
fristbestemmelsene – ikke ved tilleggsskatt**

2.2

to eller ti års rettingsfrist

**URIKTIGE ELLER UFULLSTENDIGE
OPPLYSNINGER, Lignl. § 9**

nr. 3 a

10 år

**Å unnlate å være oppmerksom på feil
ved ligning gjør anses som
uriktig/ufullstendig opplysning, Rt. 1999 s. 1980
(SkN. 2000 nr. 1-2 s. 14 Møller)**

10 år

**Uriktig/ufullstendig bare i relasjon til
fristbestemmelsene – ikke ved tilleggsskatt**

2.3

Tilleggsskatt - vilkår

Objektivt vilkår: URIKTIGE/UFULLSTENDIGE OPPLYSNINGER som har eller kunne ha ført til for lav skatt, Lignl. § 10-2 nr. 1

Objektivt vilkår: UNNLATT LEVERT S/A, NÆRINGSOPPGAVE, Lignl. § 10-2 nr. 2

Subjektivt vilkår: Krav til uaktksomhet? – ”annen årsak som ikke kan legges ham til last”, Lignl. § 10-3 nr b

2.3

Tilleggsskatt - vilkår

Objektivt vilkår

OPPLYSNING

for lav skatt

**HR i Böhler + Angel
Godli sakene:**

**Tilleggsskatt ilegges
på tilnærmet objektivt
grunnlag**

Objektivt vilkår

NÆRINGSOPPLYSNING

Subjektivt vilkår

årsak som ikke

§ 10-3 nr b

**Følger ikke HR med i
tiden?**

**...somhet? – ”annen
syges ham til last”, Lignl.**

NDIGE

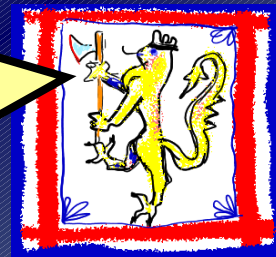
hå ført til

Bedre rettssikkerhet – tilleggsskatt

Vi smeller til ...
(for sikkerhets skyld)...

Reaksjoner mot
skattyters
mislighold av
opplysningsplikt må
vi ha!

Ja,
... men

Her er alt håp ute!!

SKATTEHJELPER

TILLEGGSSKATTEN
gjorde det slutt på meg
og mine!!

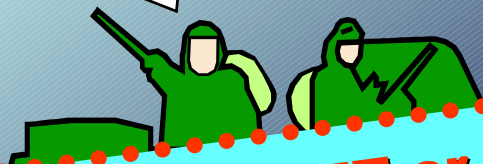
Kr.

... TILLEGGSSKATT er en
såpass kraftig reaksjon at den
kun må ilegges når skattyter er
noe å BEBREIDE!

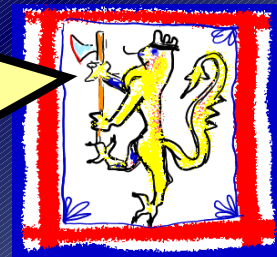
11.4

Bedre rettssikkerhet – tilleggsskatt

Vi smeller til ...
(for sikkerhets skyld)...

Reaksjoner mot
skattyters
mislighold av
avgiftsplikt må
vi ha!

... at **UAKTSOMHET** er et vilkår
for tilleggsskatt må fremgå
KLART av loven!!

... men ...

@skatteetaten

... forholdsmessighet et krav...
...beregningsgrunnlag
ved periodiseringsfeil...
KUN TIDSFORSKJELLEN!

PER

Bare ved uriktige eller
ufullstendige opplysninger
ikke ved **MANGLENDE LEV. S**

TILLEGGSSKATT
gjorde og

Er tilleggsskatt
STRAFF, eller
bare føles det
sånn?

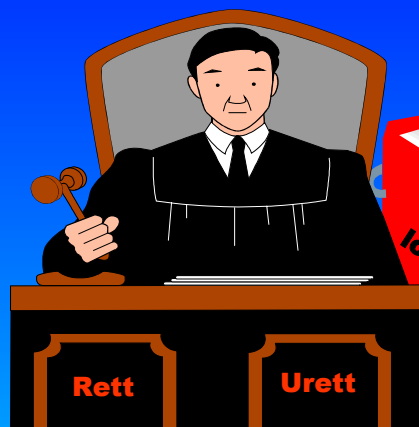

3

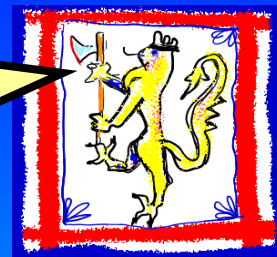
Bevisavskjæring – rettslig overprøvning

Bedre rettssikkerhet – bevis..

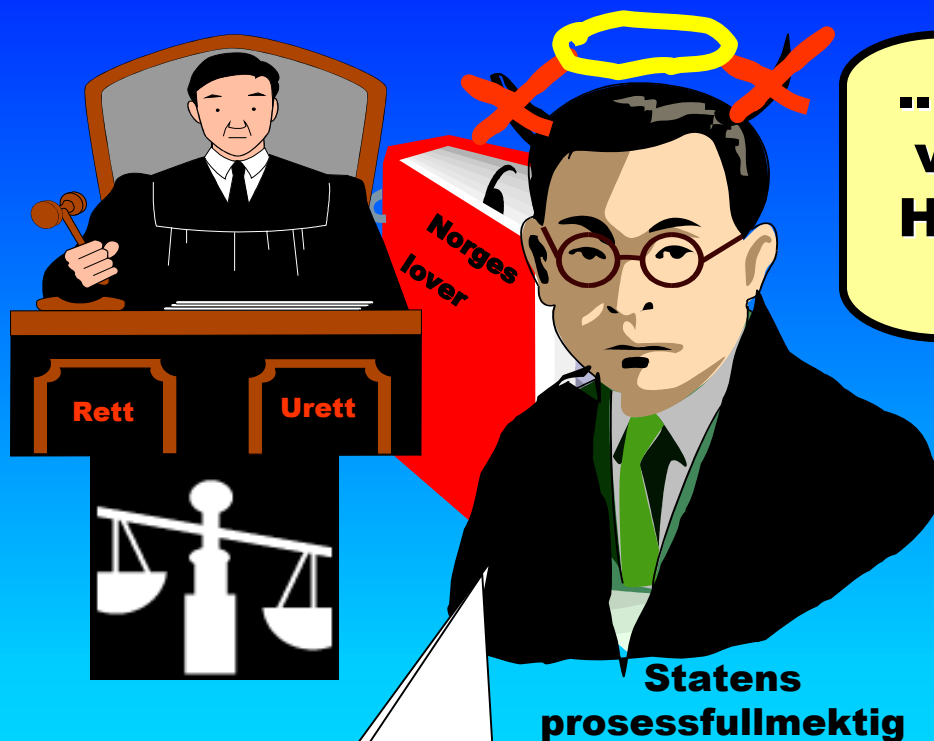

.. advokat, du må
være offensiv ...
Husk, saken skal
vinnes!

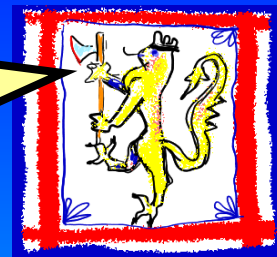
**Nye bevis kan
retten ikke ta
hensyn til...**
**Dette vitnet
var jo ikke
påberopt på
klagestadiet!**

Bedre rettssikkerhet – bevis..

.. advokat, du må
være offensiv ...
Husk, saken skal
vinnes!

Nei, staten
skal opptre
objektivt –
riktig resultat
et krav!!

Statens
prosessfullmektig

Staten vil ikke
prosedere på
bevisavskjæring...
vitnet kan bekrefte
eller avkrefte
påstander
skattyter har
frømhevet for I M

12.3
Altså: Saker bør ikke
prosederes for staten på
grunnlag av feil faktum...

...med mindre skattyter
har misligholdt sin
opplysningsplikt

3.3 Nye saksforhold

**Nye saksforhold kan
ikke trekkes inn, Rt.
1998 s. 1785 INA
Insurance**

3.4 nye bevis, bevisavskjæring

Nye saksforhold kan ikke trekkes inn, Rt. 1998 s. 1785 INA Insurance

Rt. 1999 s. 1087 Baker Huges – ingen avgjørende presisering?

**Opplysninger avskåret skattyter klandreverdig
Rt. 1988 s. 539 Dahle
Sml. og Rt. 1995 1768
Butt**

3.4 Finale: Agip, Sundt, Liberty

Nye saksforhold kan ikke trekkes inn, Rt. 1998 s. 1785 INA Insurance

Rt. 1999 s. 1087 Baker Huges – ingen avgjørende presisering?

Opplysninger avskåret skattyter klandreverdig Rt. 1988 s. 539 Dahle

Sml. og Rt. 1995 1768 Butt

Rt. 2001 s. 1265, SkN 2001 s. 272 Agip Oppfordringssynspunkt

HRD EMK 5 - Sundt Bebreidelsessynspunkt

Norsk Agip

Forsikring

Søster

AIRCO
(fronting)

Reforsikring I: 100%

Profit
comm

Finas
(captive)

Reforsikring II:
(kun deler av
risiki)

OIL m.fl

HRD: Agip – Nye opplysninger/bevis

BORGARTING :

- Påviste faktumfeil i vedtaket kunne ikke hensyntas
- Fordi opplysningene ikke forelå under ligningsbehandlingen

Norsk Agip

Forsikring

Søster

AIRCO
(fronting)

Reforsikring I: 100%

**Profit
comm**

Finas
(captive)

**Reforsikring II:
(kun deler av
risiki)**

OIL m.fl

HRD: Agip – Nye opplysninger/bevis

HØYESTERETT :

- Uenig med LR:
- Avskjæring kun hvis s/y hadde **OPPFORDRING** til å gi opplysningene på ligningsstadiet.
- **Utvidet rett hvis staten påberoper seg nye bevis**
- **Ingen begrensning: Nye opplysninger om erfaringssetninger eller rettsanvendelsen (?)**

Norsk Agip

Forsikring

Søster

AIRCO
(fronting)

Reforsikring I: 100%

Profit
comm

Finas
(captive)

Reforsikring II:
(kun deler av
risiki)

OIL m.fl

HRD: Agip – Nye opplysninger/bevis

HØYESTERETT :

- HVA ER EN
OPPFORDRING ?
- Kan vær direkte eller
indirekte (et vedtak m.v)
- Men "oppfordringen" må
være konkret

Norsk Agip

Forsikring

Søster

**AIRCO
(fronting)**

Reforsikring I: 100%

**Profit
comm**

**Finas
(captive)**

**Reforsikring II:
(kun deler av
risiki)**

OIL m.fl

HRD: Agip – Nye opplysninger/bevis

HR: HVA ER OPPFORDRING :

- ”Men ikke enhver oppfordring av de nevnte slag kan tillegges betydning for domstolsprøvelsen. Betydningen må også bero på hva oppfordringen går på. Det er i første rekke oppfordringer til å fremlegge opplysninger vedrørende den skattepliktiges konkrete poster og til å fremlegge konkrete beviser vedrørende disse, som kan begrense domstolsprøvelsen. ...” (forts)

Norsk Agip

Forsikring

Søster

AIRCO
(fronting)

Reforsikring I: 100%

Profit
comm

Finas
(captive)

Reforsikring II:
(kun deler av
risiki)

OIL m.fl

HRD: Agip – Nye opplysninger/bevis

HR: HVA ER OPPFORDRING :

- (forts)” ... I ligningsloven § 4-8 er grensen for opplysningsplikt etter uttrykkelig oppfordring fra ligningsmyndighetene trukket ved ”opplysninger ... som han uten urimelige kostnader kan innhente fra tredjemann”. Lengre kan heller ikke avskjæringen av domstolsprøvelsen gå.”

Norsk Agip

Forsikring

Søster

AIRCO
(fronting)

Reforsikring I: 100%

**Profit
comm**

Finas
(captive)

**Reforsikring II:
(kun deler av
risiki)**

OIL m.fl

HRD: Agip – Nye opplysninger/bevis

AVSLUTNING :

- Agip vant saken om adgangen til å fremlegge nye opplysninger...
- ... men det hjalp ikke på internprisingen...
- ... likevel viktig kursendring fra HR om nye bevis for domstolene ...
- ... takk til Agip for det!

4

Tilleggsskatt/ bevisavskjæring: EMK- sakene

Straff!

4.1 Bøler-saken i)

Rt. 2000 s. 996 Bøhler:

Saksforhold:

- Unndratt inntekt,
- **22.01.91 DOM fengsel 1 ½ år**
- **21.08.92 varsel ... 60% TS**
- **6.11.95 Vedtak ... klage OLN**
- **HRD dom for to år – 11 og 8 års behandlingstid**
- **Ord. Tid for Domstolsbehandling**
– **slark i ligningsbehandling** (sak var kommet bort/blitt liggende i et par år).

TS ikke straff intern rett

Forhøyet TS er "criminal charge" EMK art. 6 nr. 1

11 år for lang tid....

..... Bortfall av TS

8 år for lang tid....

..... Ned fra 60 til 30%

**Fristberegning – varsel fh.TS --
- endelig dom i skattesaken.**

**Skattekrav faller
utenfor EMK regnes
ikke som "borgelige
rettigheter"**

4.1 Bøler-saken ii)

Rt. 2000

Ordinær TS = straff?
"Flere av de momenter som ...
medfører at forhøyd
tilleggsskatt er å anse som
straff, gjør seg derfor ikke,
eller i ... samme grad,
gjeldende for den ordinære
tilleggsskatt"

**Rekkefølgespørsmålet,
P 7 art. 4.1 ... forbudet
mot dobbelt straff ...
tilleggsskatt + straff er
OK?**

Ikke straff intern rett

**Forhøyet TS er "criminal
charge" EMK art. 6 nr. 1**

**For lang tid....
Bortfall av TS**

**For lang tid....
Ned fra 60 til 30%**

**Skattekrav faller
utenfor EMK regnes
ikke som "borgelige
rettigheter"**

4.3 Drevik

Rt. 2000 s. x Drevik:

Saksforhold:

- **14.06.95 DOM fengsel 1 ½ år
rettskraft 18.10.95 år 89-91**
- **22.04.96 vedtak LN 60% TS år
86, 88-91**
- **Rt 1991 s. 1049 materielle sp.
Avgjort**
- **EMK- siden: Plenumskjennelse
3.5.02**

**P 7 art. 4-1 forbudet mot
gjentatt straff/
straffeforfølging**

**Straff etter lign.l. § 12-1
– samme forhold som
forh. TS etter § 10-4?**

**Avgjøres etter det
objektive
gjerningsinnhold**

**Konklusjon: Dobbel straff – forhøyet TS 89-91
måtte falle bort, jf. EMK 13 ("effektivt rettsmiddel")**

Helomvendingen

Helomvendingen

De høyst ærverdige
tar aldri feil!
**Straff etter forhøyet
tilleggsskatt går ...**
Straffesaken fremmes!

HR – kjæremål
19. januar 2001

1 De høyst ærverdige tok
feil i Bøhler-saken....
**Straff etter forhøyet
tilleggsskatt går ikke...**
Straffesaken avvises!

Gulating LR
20. sep 2000

Helomvendingen

4.4 The Revolution: Sundt

Rt. 2002 s. x Sundt:

Saksforhold:

- Kjøp av to yachter i utenl. AS – gjennomskjæringslinging, solide underskudd i mange år – sp. 2m

det forelå **næringsvirksomhet**

- **LM ikke egnet til å gi oversk.**

- Sundt: Rettssak vil føre bevis for kalkyler m.v.

- **Staten: Ikke adgang til nye bevis**

- **Oslo TR/Borgarting LR: Ikke nye opplysninger – kun bevis for å underbygge bevis fremlagt under ligningsbeh.**

- **Påkjært til HR – 03.05.02 Plenumskjennelse**

Enighet: Ikke riktig rettsoppfatning for bevisavskjæring:

S/y kan "ikkje kome med nye bevis for domstolene som han hadde særskilt oppfordring til å kome med under likningsbehandlinga"

Rimelighetsvurdering ... "kva krav det var rimelig å stille til skattyteren om å gi opplysningar på det aktuelle tidspunkt" Det må legges vekt på "om skattyteren kan klandrast for ikkje å ha kome med opplysninga"

4.4 The Revolution: Sundt

Rt. 2002 s. x Sundt:

Saksforhold:

- Kjøp av to yachter i utenl. AS – gjennomskjæringslinging, solide underskudd i mange år – sp. 2n

det forelå **næringsvirksomhet**

- **LM ikke egnet til å gi oversk.**

- Sundt: Rettssak vil føre bevis for kalkyler m.v.

- **Staten: Ikke adgang til nye bevis**

- **Oslo TR/Borgarting LR: Ikke nye opplysninger – kun bevis for å underbygge bevis fremlagt under ligningsbeh.**

- **Påkjært til HR – 03.05.02 Plenumskjennelse**

**Dissens: 30%
tilleggsskatt straff etter
EMK**

9 dommere: JA!

4 dommere: Nei

Begrunnelse: Engelkriteriene:

- 1. Intern rett**
- 2. Karakteren av lovbruddet**
- 3. Sanksjonens innhold og alvor**

4.4 The Revolution: Sundt

Rt. 2002 s. x Sundt:

Saksforhold:

30 % tilleggsskatt er STRAFF ... EMK art. 6.1

Bevis kan ikke avskjæres!

- Sunnhet og frie bevis for kankylar m.v.

- Staten: Ikke adgang til nye bevis

- Oslo TR/Borgarting LR: Ikke nye opplysninger – kun bevis for å underbygge bevis fremlagt under ligningsbeh.

- Påkjært til HR – 03.05.02 Plenumskjennelse

Dispens: 30%

leggsskatt straff etter

here: JA!

4 dommere: Nei

Begrunnelse: Engelkriteriene:

- 1. Intern rett**
- 2. Karakteren av lovbruddet**
- 3. Sanksjonens innhold og alvor**

HVA NÅ?

Bevisspørsmålet:

**Ulike bevisregler for Lign.vedtak
og TS-vedtak?**

**Hvilke rettigheter har
s/y etter EMK art. 6??**

**Tilleggsskatteutvalget:
HVA NÅ???**